

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIV TA'LIM, FAN VA
INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

SAMARQAND IQTISODIYOT VA SERVIS INSTITUTI

BUXGALTERIYA HISOBI

FANI BO'YICHA

SILLABUS

Kunduzgi ta'lim yo'nalishi uchun

Bilim sohasi:	400 000	– Biznes, boshqaruv va huquq
Ta'lim sohasi:	410 000	– Biznes va boshqaruv
Ta'lim yo'nalishi:	60411900	– Jahon iqtisodiyoti va xalqaro iqtisodiy munosabatlar

Samarqand-2024

Modul / FAN SILLABUSI

Iqtisodiyot fakulteti

60411900 – Jahon iqtisodiyoti va xalqaro iqtisodiy munosabatlar

Fan nomi	BUXGALTERIYA HISOBI
Fan turi	Majburiy
Fan kodi	ACCOUN6
Yil	2024-2025
Semestr	4
Ta'lim shakli	Kunduzgi
Mashg'ulotlar shakli va semestrga ajratilgan soatlar:	180
Ma'ruza	36
Amaliy mashg'ulotlar	36
Laboratoriya mashg'ulotlari	-
Seminar	-
Mustaqil ta'lim	108
Kredit miqdori	6
Baholash shakli	Test
Fan tili	O'zbek/rus

Fan maqsadi (FM)

FM	Fanni o'qitishdan maqsad - talabalarga moliyaviy va boshqaruv hisobining obyektlari, ya'ni xo'jalik mablaglari va ularning kelib chiqish manbalari, ularning xo'jalik yuritish jarayonidagi xarakagi, xujalik muomalalarini hisobga olish, ularni xujatlashtirish va umumlashtirish, korxona (tashkilot, muassasa)larning mulkiy, moliyaviy faoliyati va ular to'grisidagi to'liq ishonarli ma'lumotlarni shakllantirish hamda taqdim etish, buxgalteriya hisobini tashkil qilish, uning me'yoriy huquqiy asoslari bo'yicha yo'nalishiga mos bilim, ko'nikma va malakasini hosil qilishdan iborat.
----	--

Fanni o'zlashtirish uchun zarur boshlang'ich bilimlar

1.	Amaliy matematika
2.	Iqtisodiyot nazariyasi
3.	Iqtisodiyotda axborot-kommunikatsion texnologiyalar va tizimlar
4.	Falsafa
5.	Statistika
6.	Soliqlar va soliqqa tortish

Ta'lim natijalari (TN)

TN1	buxgalteriya hisobi fanining predmeti va usullari, buxgalteriya balansi, pul
-----	--

	mablaglari va valyuta operatsiyalari hisobi, mehnat va ish haqi hisobi, tovar-moddiy zaxiralar hisobi xaqida tasavvur va bilimga ega bo'lishi;
TN2	moliyaviy va boshqaruv hisobining nazariy asoslari, iqtisodiy rivojlanish qonunlari, asosiy tushunchalar, iqtisodiy jarayonlarning xususiyatlarini bilish va ulardan foydalanish ko'nikmalariga ega bo'lishi;
TN3	talaba korxonaning moliyaviy hisobotlarini tuzish va ularni taxlil qilishda usullarni qo'llash, iqtisodiy rivojlanish muammolari bo'yicha yechimlar qabul qilish malakasiga ega bo'lishi kerak.

Fan mazmuni

Mashg'ulotlar shakli: ma'ruza (M)		Ajratilgan soat
M1	"Buxgalteriya hisobi" faniga kirish	2
M2	Buxgalteriya hisobining predmeti, metodi va tamoyillari	2
M3	Buxgalteriya balansi	2
M4	Xo'jalik operatsiyalari va ikki yoqlama yozuv	2
M5	Biznes jarayonlari va ularni hisobga olish	2
M6	Xujjatlashtirish va inventarizatsiya	2
M7	Buxgalteriya hisobining registrlari va shakllari	2
M8	Kassadagi pul mablaglari hisobi	2
M9	Bankdagi hisob-kitob schyotidagi pul mablaglari hisobi	2
M10	Bankdagi chet-el valyutasi va maxsus schyotlardagi pul mablaglari hisobi	2
M11	Me'nat va ish haqi hisobi	2
M12	Tovar-moddiy zaxiralar hisobi	2
M13	Investitsiyalar hisobi	2
M14	Asosiy vositalar hisobi	2
M15	Nomoddiy aktivlar hisobi	2
M16	Boshqaruv hisobini tashkil qilish	2
M17	Moddiy, mehnat haqi va ustama xarajatlar hisobi	2
M18	Tayyor maxsulot va uning sotilishini hisobga olish	2
Jami		36
Mashg'ulotlar shakli: amaliy (A)		
A1	"Buxgalteriya hisobi" faniga kirish	2
A2	Buxgalteriya hisobining predmeti, metodi va tamoyillari	2
A3	Buxgalteriya balansi	2
A4	Xo'jalik operatsiyalari va ikki yoqlama yozuv	2
A5	Biznes jarayonlari va ularni hisobga olish	2
A6	Xujjatlashtirish va inventarizatsiya	2

A7	Buxgalteriya hisobining registrlari va shakllari	2
A8	Kassadagi pul mablaglari hisobi	2
A9	Bankdagi hisob-kitob schyotidagi pul mablaglari hisobi	2
A10	Bankdagi chet-el valyutasi va maxsus schyotlardagi pul mablaglari hisobi	2
A11	Mexnat va ish haqi hisobi	2
A12	Tovar-moddiy zaxiralar hisobi	2
A13	Investitsiyalar hisobi	2
A14	Asosiy vositalar hisobi	2
A15	Nomoddiy aktivlar hisobi	2
A16	Boshqaruv hisobini tashkil qilish	2
A17	Moddiy, mehnat haqi va ustama xarajatlar hisobi	2
A18	Tayyor maxsulot va uning sotilishini hisobga olish	2
	Jami	36
Mustaqil ta'lim (MT)		
MT1	"Buxgalteriya hisobi" faniga kirish	4
MT2	Buxgalteriya hisobining predmeti, metodi va tamoyillari	4
MT3	Buxgalteriya balansi	4
MT4	Xo'jalik operatsiyalari va ikki yoqlama yozuv	4
MT5	Biznes jarayonlari va ularni hisobga olish	4
MT6	Xujjatlashtirish va inventarizatsiya	4
MT7	Buxgalteriya hisobining registrlari va shakllari	4
MT8	Kassadagi pul mablaglari hisobi	4
MT9	Bankdagi hisob-kitob schyotidagi pul mablaglari hisobi	4
MT10	Bankdagi chet-el valyutasi va maxsus schyotlardagi pul mablaglari hisobi	4
MT11	Mexnat va ish haqi hisobi	4
MT12	Tovar-moddiy zaxiralar hisobi	4
MT13	Investitsiyalar hisobi	4
MT14	Asosiy vositalar hisobi	4
MT15	Nomoddiy aktivlar hisobi	4
MT16	Boshqaruv hisobini tashkil qilish	4
MT17	Moddiy, mehnat haqi va ustama xarajatlar hisobi	4
MT18	Tayyor maxsulot va uning sotilishini hisobga olish	6
MT19	Xususiy kapital hisobi	6
MT20	Majburiyatlar hisobi	6
MT21	Moliyaviy natijalar hisobi	6
MT22	Buxgalteriya balansi va moliyaviy natijalar to'g'risidagi	6

	hisobotni tuzish	
MT23	Pul oqimlari va xususiy kapital to'g'risidagi hisobotni tuzish	6
	Jami	108
Asosiy adabiyotlar		
1	Уразов К.Б., Пулатов М.Э. Бухгалтерия ҳисоби Дарслик.-Т: "Fan va texnologiyalar nashriyot-matbaa uyi", 2021. 560 b.	
2	К.Б.Уразов. Молиявий ҳисоб ва ҳисобот. Ўқув қўлланма. Тошкент-2020.	
3	Очилов.И.К, Темирханова М.Ж. Финансовый учёт. (учебник). Ташкент «Yosh avlod matbaa» 2021.	
4	M.B.Kalonov, F.T.Abdurahidov, Sh.X.Dadabayev. Buxgalteriya hisobi.(darslik). Toshkent-2022.	
5	Бухгалтерский учет 1-часть: Учебник / А.А.Каримов, Д.А.Мухаммедова, С.А.Жуманазаров; - Т.: «Iqtisod-Moliya», 2020.- 420с.	
6	Karimov A., Kurbanbayev J., Jumanazarov S. Buxgalteriya hisobi. Darslik. –Т.:Iqtisod-moliya, 2019. - 624 b.	
Qo'shimcha adabiyotlar		
7	Р.Абдуллаев, К.Урозов. Основы бухгалтерского учета. Учебное пособие. Самарканд-2021.	
8	M.B.Kalonov. X.A.Ortiqov. Buxgalteriya hisobi. (o'quv-qo'llanma). Toshkent "Zamin nashr" 2022.	
9	B.A.Hasanov, A.A.Hashimov. Buxgalteriya hisobi. (darslik). "Iqtisodiyot dunyosi" Toshkent-2021.	
10	O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Buxgalteriya hisobi tizimini yanada takomillashtirish va uni Moliyaviy hisobotning xalqaro standartlariga o'tkazishni rag'batlantirish chora-tadbirlari to'g'risida" qarori loyihasi https://regulation.gov.uz/oz/d/101485	

Talabaning fan bo'yicha o'zlashtirish ko'rsatkichini nazorat qilishda quyidagi me'zonlar tavsiya etiladi:

a) 5 baho olish uchun talabaning bilim daajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fanning mohiyat va mazmunini to'liq yoritga olsa;
- fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiylik va mantiqiylik saqlanib, ilmiy hatolik va chalkashliklarga yo'l qo'ymas;
- fan bo'yicha mavzu materiallarining nazariy yoki amaliy ahamiyati haqida aniq tasavvurga ega bo'lsa;
- fan doirasida mustaqil erkin fikrlash qobiliyatini namoyon eta olsa;
- berilgan savollarga aniq va lo'nda javob bera olsa;
- konspektga puxta tayyorlangan bo'lsa;
- mustaqil topshiriqlarni to'liq va aniq bajargan bo'lsa;

- fanga tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy-huquqiy hujjatlarni to'liq o'zlashtirgan bo'lsa;
- fanga tegishli mavzulardan biri bo'yicha ilmiy maqola chop ettirgan bo'lsa;
- tarixiy jarayonlarni sharxlay bilsa.

b) 4 baho olish uchun talabani bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fanning mohiyati va mazmunini tushungan, fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiy va mantiqiy chalkashliklarga yo'l qo'ymasa;
- fanning mazmunini amaliy ahamiyatini tushingan bo'lsa;
- fan bo'yicha berilgan vazifa va topshiriqlarni o'quv dasturi doirasida bajarsa;
- fan bo'yicha berilgan savollarga to'g'ri javob bera olsa;
- fan bo'yicha konspektini puxta shakllantirgan bo'lsa;
- fan bo'yicha mustaqil topshiriqlarni to'liq bajargan bo'lsa;
- fanga tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy hujjatlarni o'zlashtirgan bo'lsa.

c) 3 baho olish uchun talabani bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fan haqida umumiy tushunchaga ega bo'lsa;
- fandagi mavzularni tor doirada yoritib, bayon qilishda ayrim chalkashliklarga yo'l qo'yilmasa;
- bayon qilish ravon bo'lmasa;
- fan bo'yicha savollarga mujmal va chalkash javoblar olinsa;
- fan bo'yicha matn puxta shakllantirilmagan bo'lsa.

d) quyidagi hollarda talabani bilim darajasini qoniqarsiz 2 baho bilan baholanishi mumkin:

- fan bo'yicha mashg'ulotlarga tayyorgarlik ko'rilmagan bo'lsa;
- fan bo'yicha mashg'ulotlarga doir hech qanday tasavvurga ega bo'lmasa;
- fan bo'yicha matnlarni boshqalardan ko'chirib olganligi sezilib tursa;
- fan bo'yicha matnda jiddiy xato va chalkashliklarga yo'l qo'yilgan bo'lsa;
- fanga doir berilgan savollarga javob olinmasa;
- fanni bilmasa.

Agar talaba hemis tizimida baholanganda quyidagicha baholanadi.
0-59 ballgacha 2 baho, 60-69 ballgacha 3 baho, 70-89 ballgacha 4 baho, 90-100 ballgacha 5 baho

Fan o'qituvchisi to'g'risida ma'lumot

Muallif	Abdullaev Radjab, professor
E-mail	abdullayev.290972@gmail.com
Tashkilot	Samarqand iqtisodiyot va servis instituti “Buxgalteriya hisobi” kafedrasi
Taqrizchilar	Pashaxodjayeva D.D. - SamISI, «Buxgalteriya hisobi» kafedrasi dotsenti, PhD

Mazkur Sillabus institut o‘quv-uslubiy Kengashining 2024 yil 29 avgustdagi 1-sonli yig‘ilish bayoni bilan tasdiqlangan. (№ 3-03-04/4)

Mazkur Sillabus “Buxgalteriya hisobi” kafedrasining 2024 yil 28 avgustdagi 1-sonli yig‘ilish bayoni bilan ma’qullangan.

O‘quv uslubiyat bo‘limi boshlig‘i

I.E.Shodmonov

Fakultet dekani

Sh. M. Islomov

Kafedra muduri

S.N.Tashnazarov

Tuzuvchi

R. A. Abdullaev

